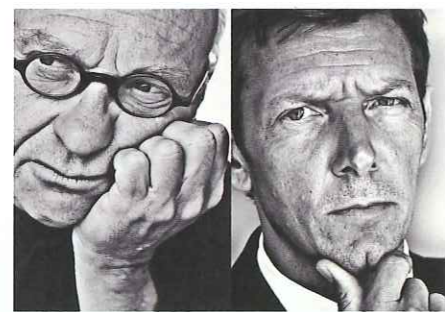

we zijn niet meer aangesloten

visie

Mensen moesten vroeger erg hard werken. Zoveel harder dan wij op dit moment, dat wij het ons amper nog kunnen voorstellen. Tegelijkertijd ging het leven stukken langzamer. Zoveel langzamer dat wij ons ook daar nog maar moeilijk een voorstelling van kunnen maken. Men had tijd voor elkaar. Tijd te over. De wereld die uit overleveringen van pak 'm beet zo'n twee en een halve eeuw geleden tot ons komt, is een ons onbekende wereld. Ondanks de lange dagen die men maakte, er geen vrij weekeinde bestond en men nog niet op vakantie ging, had men tijd in overvloed. Je zou kunnen stellen, dat al die prachtige uitvindingen die in de tussenliggende periode zijn gedaan, ons werk weliswaar lichter maakte, maar ons tegelijkertijd de tijd ontnam.

Dat is een rare constatering. We zouden juist tijd te over moeten hebben. Ons stierlijk moeten vervelen. Met al die apparaten die ons zoveel werk uit handen nemen. Maar het tegenovergestelde is het geval. We haasten ons door het leven. Hebben amper nog tijd ergens bij stil te staan. Hebben het gevoel constant achter de feiten en onszelf aan te lopen. En elk jaar lijkt het weer erger te worden. Alsof de tijd een mallemlolen is, die steeds harder gaat draaien. We hebben amper nog tijd voor een goed gesprek met onze vrienden. En zij natuurlijk met ons. Zelfs onze meest dierbaren geven we te weinig aandacht.

Bert Rorije & Sjaak Vink zijn lid van Total Branding Collectief Het Stormt (www.hetstormt.com). Total Branding is een integrale werkwijze, waarbij bedrijfskundige, strategische en organisatorische vraagstukken; innovatie, marketingcommunicatie en gedragsverandering geïntegreerd worden aangepakt. Het doel: veranderingen initiëren. Organisaties alternatieven aanreiken. Ondernemingen helpen bij hun (her)positionering. Bedrijven relevantie en succes verschaffen in de tijd die komen gaat. Mei vorig jaar verscheen hun eerste boek: *Verkoop je ziel. Authenticiteit als basis voor succes.* (www.managementboek.nl). Een tweede boek over leiderschap in tijden van verandering gaat binnenkort in druk.

Dit vragenvuur uit Rotterdam brengt u een heftige confrontatie met u zelf, waarom zijn we in vredesnaam zo enorm gehaast en ingeplugd? Doe uw telefoon uit en ga rustig op de bank zitten met dit artikel, het zal u iets doen, zeker weten!

En voelen ons daar vervolgens weer schuldig over. Aandacht is zo ondertussen een van de meest schaarse, en daardoor begeerlijke zaken van deze tijd geworden. Ondernemers die hun klanten aandacht geven, zijn over het algemeen erg succesvol. En huwelijken waarin men nog de tijd voor elkaar neemt, zijn een lang leven beschoren. De meeste mensen hebben een onverzadigbare behoefte aan aandacht. Toch geven en krijgen wij er steeds minder van. Zowel zakelijk als privé. Wat is er aan de hand? Maken wij soms de verkeerde afwegingen? Stellen wij de verkeerde prioriteiten?

En waar zijn wij dan wel zo vreselijk druk mee? Hoe komt het dat we geen rust meer kennen? Waar komt die gejaagdheid vandaan? Waarom hebben we bijvoorbeeld met elkaar afgesproken dat ons mobielte altijd aan moet staan, desnoods op trilfunctie als we in een vergadering of het theater zitten? Waarom moet een e-mail altijd direct beantwoord worden? Waarom is dat etiquette geworden? Waarom zitten we in de trein of in het vliegtuig vlijtig op onze laptops te werken en in onze mobieltjes te praten, alsof we geen moment onbenut mogen laten? Waarom verwachten we zelfs van elkaar dat we op vakantie voor zaken bereikbaar blijven? Waarom is bloggen en twitteren zo immens populair geworden? Wie wordt daar eigenlijk wijzer van? Waarom ruimen wij tijd in om al die

honderden kennissen en relaties op Facebook, Hyves of LinkedIn te onderhouden, terwijl we de mensen die we echt belangrijk vinden ondertussen verwaarlozen? Waarom bestoken we elkaar de hele dag met al die communicatie? Waar is dat voor nodig? Wat proberen we elkaar eigenlijk te vertellen?

Mag je stellen, dat sinds er steeds meer communicatiemiddelen bijkwamen, we steeds enthousiaster, maar ook steeds oppervlakkiger met elkaar zijn gaan communiceren? Dat sinds we altijd en overal bereikbaar zijn geworden, we steeds minder tijd overhouden voor de dingen die we echt belangrijk vinden? En dat we, sinds we in staat zijn om direct te reageren op alle stimuli die tot ons komen, we gestopt zijn met nadenken over wat we eigenlijk te zeggen hebben?

Waarom vinden we die snelheid van reageren trouwens zo belangrijk? Waarom hebben we collectief besloten op onze nieuwste communicatiemiddelen onze eerste impulsen los te laten? Hopelijk toch niet alleen omdat het technisch mogelijk is? Is het misschien zo, dat we in deze tijd, om de een of andere reden, een spontane reactie een groter gewicht zijn gaan toekennen dan een goed doorwrochte mening? Maar waarom zou dat zijn? Wat is het voordeel van het eerste het beste wat in je opkomt, boven een antwoord waar goed over is nagedacht? Want we zijn ons er tegelijkertijd van bewust dat we, achteraf bezien, heel wat mailtjes en sms'jes beter niet hadden kunnen verzenden, of in ieder geval van een andere tekst hadden moeten voorzien. Om maar niet te spreken over sommige artikelen en foto's op Hyves of Facebook, waar we eeuwig spijt van hebben. Maar waarom laten we er ons dan toe verleiden direct te reageren? Waar komt die behoefte aan urgentie vandaan?

Is dat rare, onberedeneerbare gevoel van gehaastheid soms ook de reden waarom we de afgelopen tijd zo weinig doordacht en opportunistisch in het leven stonden? Ontbrak het ons in onze overvolle agenda soms aan ruimte voor de noodzakelijke bezinning? Aan tijd om na te denken over de gevolgen van ons handelen? Waren we

zoeer afgeleid door onbenulligheden om het grote geheel nog te kunnen overzien? Te opgejaagd voor enige vorm van reflectie? Waren we zo zeer bezig onze communicatiemiddelen te onderhouden, dat we vergaten even rustig voor ons uit te staren? Zijn we misschien vergeten dat tijd morsen, luiëren en nietsdoen, net als slapen, bepaald geen nutteloze bezigheden zijn, maar van groot belang voor ons welzijn en de kwaliteit van ons handelen?

Zit daar soms de crux? Is ons gehaast gedrag misschien het bijproduct van de rationaliseringsronden en efficiencycyclen die de afgelopen decennia van alle kanten over ons heen zijn gekomen? Hebben we, in ons streven onze gezamenlijke productiviteit steeds verder op te schroeven en ons zelf zo nuttig mogelijk te maken, de bespiegeling als eerste opgeofferd? Hebben we in onze ijver soms het kind met het badwater weggegooid?

En ondertussen rennen we maar door. Van grondstoffencrisis naar energiecrisis en van milieucrisis naar kredietcrisis. We hebben het zo druk met onze dagelijkse beslommeringen, en het kost ons zoveel moeite het hoofd boven water te houden, dat ons eenvoudigweg de tijd ontbreekt om rustig na te denken over wat ons de laatste jaren allemaal is overkomen. En de ellende

die ons nog te wachten staat. Als we op deze weg voort blijven gaan.

Er is een Chinese uitdrukking, die luidt: 'Als je het druk hebt, moet je even rustig gaan zitten.' En dat is precies wat we nu moeten doen. Even rustig gaan zitten en nadenken over wat ons te doen staat. Welke beslissingen we moeten nemen. Welke afspraken we met onszelf en elkaar moeten maken.

Maar dan zullen we eerst en vooral weer verbinding moeten zoeken. Met onszelf. Met wie we diep van binnen zijn. Met waar we vandaan komen. Met de generaties voor ons. Hoe zij in het leven stonden. Maar ook waar we naar toe willen. Wat we echt belangrijk vinden. Wat onze idealen zijn en waar we van dromen. Want met laatste begint het allemaal. En vervolgens zullen we ons moeten verbinden met de mensen om ons heen. Allereerst met onze zielsverwanten, de mensen die op dezelfde manier in het leven staan. De mensen met wie we samenwerken. Een kleine gemeenschap vormen. En daarna zullen we als groep verbinding moeten zoeken met de maatschappij. De samenleving als geheel. Want alleen samen kunnen we de problemen aan. Kunnen we werken aan een andere aanpak. Bouwen aan een nieuwe toekomst. Een betere wereld. Waar we weer tijd voor elkaar hebben. En aandacht.